

Informatiebrief

Zaaknummer: Z - 2100
Documentnummer: intern 5986
Datum: 11 oktober 2016
Onderwerp: De toekomst van de huishoudelijke ondersteuning
Bijlage(n): 1. Notitie "De toekomst van de huishoudelijke ondersteuning"
2. Advies van Pels Rijcken over Wmo-beleid gemeente Voorschoten

VERZONDEN 12 OKT. 2016

Geachte Raad,

Op 29 september jl. is in de raadsvergadering de motie 100460 - D66 SP GL en CDA over uitvoering Wmo indicatiestelling huishoudelijke hulp - ingediend en behandeld. Deze motie is toen aangehouden. Afgesproken is om deze in de commissie M&S van 13 oktober te bespreken. Daarbij is door het college toegezegd, dat zij voor deze bespreking met schriftelijke informatie komt die alle bestaande vragen beantwoordt en die duidelijk maakt wat het aannemen van deze motie betekent, zowel financieel als beleidsmatig. Via deze informatiebrief met als bijlage de notitie "De toekomst van de huishoudelijke ondersteuning" komen wij onze toezegging na.

De brief gaat in op vijf thema's die terugkomen in de motie en vervolgens zetten we in drie uitgewerkte opties de consequenties van de motie uiteen.

1. In de huidige werkwijze staat het belang van de cliënt centraal en we leveren maatwerk

- Doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) is om de zelfredzaamheid en participatie van inwoners te bevorderen. Een maatwerkvoorziening is één van de instrumenten om dit doel te bereiken. In hoofdstuk 1 van de notitie staat aangegeven wat de wet onder een maatwerkvoorziening verstaat;
- Op basis van de Wmo 2015, Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Voorschoten 2015 en het (door ons gevraagde) advies van Pels Rijcken kan worden geconcludeerd dat het college vanuit de wet de opdracht heeft gekregen om het onderzoek (o.a. keukentafelgesprek) uit te voeren en uiteindelijk een beslissing te nemen op een ingediende aanvraag. Daarnaast is het niet uitgesloten om bij resultaatgericht indiceren de aanbieder samen met de cliënt het ondersteuningsplan op te laten stellen mits het college hier

controle op uitvoert en controleert of het ondersteuningsplan in de beschikking individueel bijdraagt aan de zelfredzaamheid en participatie van de cliënt. Daarmee is onafhankelijke indicatiestelling zonder rol van de aanbieder - zoals genoemd in de motie 100460 - niet wettelijk verplicht;

- In paragraaf 2.1 van de notitie is de werkwijze van het resultaatgericht indiceren beschreven. Bij deze werkwijze is de zorgbehoefte van de cliënt leidend; hierdoor wordt de cliënt centraal gezet en waar nodig optimaal ondersteund. Uit het cliëntervaringsonderzoek Wmo blijkt dat een grote meerderheid van cliënten de gemeente goed weet te vinden en tevreden is over de wijze waarop onze Wmo-consulenten het keukentafelgesprek uitvoeren.

2. Resultaatfinanciering is een geoorloofde systematiek om uitvoering te geven aan de Wmo 2015.

Onze huidige werkwijze conflicteert niet met de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep.

In onze beleidsregels nemen we objectivering van het resultaat mee.

- De gemeente hanteert de systematiek van resultaatgericht sturen. In deze systematiek zit resultaatgericht indiceren en resultaatgericht financieren. Wat we verstaan onder beide begrippen is uitgelegd in hoofdstuk 1 van de notitie.
- Pels Rijcken heeft ons beleid gelegd naast de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) en de verschillende rechtbanken. Zij hebben op basis hiervan geconstateerd dat het voor gemeenten mogelijk blijft om huishoudelijke ondersteuning via resultaatgericht indiceren en – financieren te bieden.
- Wel geeft Pels Rijcken aan dat er randvoorwaarden zijn gesteld naar aanleiding van de uitspraken waaraan de gemeentelijke werkwijze en beleid moet voldoen. Dit zijn:
 - Objectivering van schoon en leefbaar huis in beleidsregels. Pels Rijcken adviseert om hiervoor bijvoorbeeld gebruik te maken van het onderzoek van KPMG, Plexus, Bureau HHM "Normering van de basisvoorziening schoon Huis", 12 augustus 2016;
De gemeente heeft deze aanscherping al opgepakt door een start te maken met een aanpassing van de beleidsregels;
 - Onderzoeken of het budget dat aanbieders ontvangen voldoende is om als zorgaanbieder de zorg te leveren die leidt tot het resultaat een 'schoon en leefbaar' huis;

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

De gemeente heeft dit al opgepakt. Op 30 juni 2016 is er een fysieke overlegtafel geweest waar aanbieders van huishoudelijke ondersteuning en ambtenaren onder andere gesproken hebben over de tarieven voor 2017, vervolgens is op 22 september een bestuurlijk overleg geweest waar portefeuillehouder met aanbieders in gesprek is gegaan over de stand van zaken huishoudelijke ondersteuning. De resultaten uit het cliëntervaringsonderzoek Wmo en de gesprekken met aanbieders, Zorglokaal en onze Wmo-consulenten worden vergeleken met de financiële mogelijkheden die we hebben in onze eigen (gemeentelijke) meerjarenbegroting.

- De gemeente moet zorgdragen dat zowel het geïndiceerde resultaatgebied als de concrete uitwerking daarvan in het ondersteuningsplan zoals neergelegd in de beschikking individueel bijdraagt aan de zelfredzaamheid en participatie van de cliënt; *De gemeente hanteert deze werkwijze sinds de uitspraak van de CRvB over de werkwijze in Rotterdam.*
- Het ondersteuningsplan moet de volgende noodzakelijke elementen bevatten: welke activiteit wordt verricht, door wie wordt de hulp verleend en de frequentie van de activiteiten. In onderstaande paragrafen zal zoals beloofd worden ingegaan op de verschillende consequenties bij het verder uitvoeren van deze optie. *Pels Rijcken heeft ons ondersteuningsplan beoordeeld en ziet alle elementen die nodig zijn in het ondersteuningsplan daarin terugkomen.*

- In de notitie wordt op bovenstaande uitgebreider ingegaan. Verder worden mogelijke acties omschreven. Een aantal van deze acties is inmiddels in gang gezet, zoals eerder gemeld in informatiebrieven en in mondelinge toelichting tijdens commissie- dan wel raadsvergaderingen.

3. De bezwarencommissie heeft uitgesproken dat er in beginsel in de wet geen belemmeringen zijn voor het college om middels resultaatfinanciering uitvoering te geven aan de Wmo 2015.

- er zijn tot nu toe vier bezwaren doorgezet naar de bezwarencommissie. De voornaamste reden om in bezwaar te gaan is geweest de ervaren teruggang in uren.

4. De signaleringsfunctie is geborgd in de deelovereenkomst huishoudelijke ondersteuning.

We communiceren over de spelregels rondom het keukentafelgesprek.

De signaleringsfunctie is geborgd doordat:

- aanbieders van huishoudelijke ondersteuning van nature een signalerende functie hebben en signalen van verslechtering of verbetering van de cliënt doorgeven aan bijvoorbeeld de omgeving van de cliënt, huisarts, gemeente.
- In de overeenkomst gesloten tussen aanbieders van huishoudelijke ondersteuning en gemeente in bijlage 2 artikel 1.3 sub 5 en 6 is opgenomen dat de dienstverleners ook signalen kunnen doorgeven. Het gaat dan om de volgende signalen: signalering van en doorgeleiding van de vraag naar de behoefte aan meer of andere zorg en signalering van gezondheidsrisico's en doorgeleiding van de risico's naar reguliere hulpverlening.
- De contractmanager van de gemeente neemt dit punt expliciet in de contractgesprekken met de gecontracteerde aanbieders voor huishoudelijke ondersteuning mee.

Met betrekking tot het keukentafelgesprek hebben we in paragraaf 2.1 allereerst de wetstekst aangehaald, zodat u kunt zien waar de gemeente zich aan heeft te houden. Vervolgens geven wij onze werkwijze weer aan de hand van een voorbeeld. Tevens geven wij in deze paragraaf mogelijke extra inspanningen aan, zoals het ontwikkelen van een folder om de informatie nog toegankelijker te maken. Verder worden conclusies getrokken.

5. Een onafhankelijke indicatieprocedure zonder rol voor de aanbieder is niet wettelijk verplicht.

Bij onze huidige werkwijze is geen normering van tijden nodig.

- Met betrekking tot de onafhankelijke indicatieprocedure verwijzen wij u naar punt 1 tweede bullit van deze brief waarin we uitleg geven waarom onafhankelijke indicatiestelling zonder aanbieder niet wettelijk verplicht is en dat het college de opdracht vanuit de wet heeft om de indicatieprocedure af te handelen.
- Als we het advies van Pels Rijcken verder opvolgen dan is één van de randvoorwaarden om het resultaat verder te objectiveren. Dit kan aan de hand van het onderzoek dat KPMG e.a. voor de gemeente Utrecht hebben uitgevoerd. Dit is in de notitie verwerkt bij optie 1 in hoofdstuk 3. We hebben inmiddels al een start gemaakt met de aanscherping van de beleidsregels. Verder staan nog twee opties in de notitie uitgewerkt, waarbij optie 3 (uitvoering motie in volle omvang) weer een teruggang naar indiceren en uitbetalen van aanbieders in uren verder onderzoek vraagt om te komen tot een objectieve normering van deze uren.

Vanuit het advies van Pels Rijcken (zoals u ook hierboven heeft kunnen lezen) kunnen we concluderen dat resultaatgericht indiceren en resultaatgericht financieren tot de mogelijkheden blijven behoren. Wel is enige aanscherping nodig van o.a. de beleidsregels. Verder kunnen we u meegeven dat er in de eerste helft van 2016 een steekproef is uitgevoerd door Zorglokaal bij 10% van de cliënten in ons klantenbestand. Zorglokaal heeft bij deze cliënten onderzocht hoe zij de ondersteuning beleven en of het resultaat een schoon huis met de activiteiten zoals genoemd in het ondersteuningsplan worden behaald (technische meting). Het resultaat laat zien dat de beleving van de ondersteuning een 9,0 scoort en de technische meting een 7,9.

In hoofdstuk 3 van de notitie hebben we naar aanleiding van uw motie drie opties uitgewerkt. Per optie worden de juridisch/contractuele, financiële, organisatorische, beleidsinhoudelijke implicaties weergegeven. Hieronder hebben we kort de financiële implicaties eruitgelicht:

- Optie 1: verwerpen motie en huidige werkwijze met een aantal aanscherpingen voortzetten. De aanscherpingen geven op zich geen meerkosten (verwachte kosten 2016 voor huishoudelijke ondersteuning d.m.v. resultaatfinanciering € 933.660), behalve als ervoor wordt gekozen om extra controles uit te voeren op het resultaat schoon en leefbaar huis bij kwetsbare cliënten.
 - Incidenteel: € 4.174 (onderzoek bij huidige cliënten)
 - Structureel: € 6.262 (onderzoek bij nieuwe cliënten)
- Optie 2: uitvoering motie smal (ondersteuningsplan opstellen door Wmo-consulent en niet de aanbieder). Dit brengt de volgende extra kosten met zich mee:
 - Eventuele kosten zoals genoemd onder optie 1
 - Indien opnieuw moet worden aanbesteed (als aanbieders niet aan de wijziging willen meewerken) kan dit consequenties hebben voor de op dit moment verwachte kosten 2016 voor huishoudelijke ondersteuning.
 - Incidenteel: € 89.600 (Herindicatie huidige ondersteuningsplannen door Wmo-consulent)
 - Structureel: € 32.375 (kosten uitbreiding formatie Wmo-consulenten)

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

- Optie 3: uitvoering motie volle omvang. Dit brengt de volgende extra kosten met zich mee:
 - Structureel: € 232.180 (extra verwachte kosten bij stoppen met resultaatfinanciering en teruggang naar oude werkwijze (PxQ) met normtijden)
 - Incidenteel: € 89.600 (herindicatie vanwege wijziging werkwijze)
 - Structureel: € 99.225 (uitbesteden indiceren huishoudelijke ondersteuning)
 - Personele kostenbesparing: structureel € 13.000. Hierin zijn de kosten voor ontslag nog niet mee genomen.

We adviseren u het beleid te handhaven (=optie 1) aangezien deze – zoals ook al eerder door ons schriftelijk en mondeling is aangegeven - voldoet aan de Wmo 2015 alsmede aan de recente uitspraken van de CRvB en uitspraken van de verschillende rechtbanken, de steekproef van Zorglokaal en het cliëntervaringsonderzoek Wmo positieve ervaringen laten zien en dat verandering naar optie 2 of 3 extra kosten met zich mee brengt, die niet automatisch extra zorg oplevert.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders

secretaris

burgemeester